Γυναικες σε δύο χρονους

Πηγή: ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ **Σελ.:** 82 **Ημερομηνία έκδοσης:** 02-08-2020

Επιφάνεια: 697.16 cm² **Αρθρογράφος:** **Κυκλοφορία:** 55380

Θέματα: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Η Μαριαλένα Σπυροπούλου

Γυναίκες σε δύο χρόνους

ΤΟΥ **ΒΑΓΓΕΛΗ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ**

Ρεαλιστικό παρόν και μελλοντική δυστοπία συναντώνται στο νέο μυθιστόρημα της **Μαριαλένας Σπυροπούλου**

Η Μαριαλένα Σπυροπούλου έκανε την πρώτη της εμφάνιση στην πεζογραφία με τη νουβέλα *Ρου* (2016), όπου πρωταγωνιστεί ένα δυνατό πρόσωπο: μια γυναίκα εσωστρεφής και ταυτοχρόνως έτοιμη να κάνει το άλμα που απαιτείται για την απελευθέρωσή της. Σκιασμένη από τα σκοτάδια της αλλά και πρόθυμη να αναζητήσει το ξέφωτο που θα τη μεταμορφώσει, η Ρου εκπροσωπεί μια γυναίκα που ξέρει πώς να παλέψει για την αυτονομία της χωρίς να γίνει υποχείριο της οποιασδήποτε ιδεολογικής φανφάρας.

Αυτή η ανακουφιστική απουσία ιδεολογικής επιβάρυνσης χαρακτηρίζει και τη δεύτερη πεζογραφική προσπάθεια της Σπυροπούλου, το μυθιστόρημα *Τάισέ με,* που θέτει εκ νέου στον πυρήνα του τη γυναίκα, αυτή τη φορά σε αναπεπταμένο πεδίο. Και μιλώ για αναπεπταμένο πεδίο επειδή η αφήγηση κινείται σε δύο επίπεδα: στο πρώτο παρακολουθούμε την τριήμερη πορεία της τριαντάχρονης Μαρίνας, στις αρχές της δεκαετίας του 2010, που δεν ξέρει πώς να αντιμετωπίσει μια πρόταση γάμου – να την αρνηθεί για να εξακολουθήσει χωρίς εμπόδια την ελεύθερη ζωή της ή να τη δεχθεί και να υποκύψει στις συμβάσεις στις οποίες έχουν υποκύψει και οι γονείς της; Στο δεύτερο επίπεδο ξετυλίγεται μια ιστορία από το μακρινό μέλλον (διακόσια χρόνια μετά), όπου η Μάγκντα κατορθώνει να κερδίσει κάτω από εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες, και ύστερα από επίπονο αγώνα (η ατμόσφαιρα είναι ατμόσφαιρα δυστοπίας και τα θεματικά μοτίβα παραπέμπουν στα μοτίβα του μελλοντολογικού μυθιστορήματος), την ακεραιότητα και την αυτοδυναμία της – όπως το κατάφερε και η Ρου κατά τη διάρκεια του 21ου αιώνα.

Κανένα από τα δύο επίπεδα της αφήγησης δεν αλληθωρίζει, όπως το έλεγα και προεισαγωγικά, προς ιδεολογικές παραμέτρους, μολονότι το ζήτημα της γυναικείας ταυτότητας βρίσκεται εγκατεστημένο στο κέντρο του μυθιστορηματικού ιστού. Η Μαρίνα δεν έχει καμία γυναικεία εμμονή: δεν σκοπεύει να δράσει επί τη βάσει κάποιων φεμινιστικών επιταγών, ούτε όμως και να ακολουθήσει τη γραμμική οδό των γονιών της. Κι εδώ ακριβώς διακρίνουμε το περίπλοκο του λογοτεχνικού χαρακτήρα τον οποίο υπηρετεί Μαρίνα – μια γυναίκα που παραμένει από την πρώτη μέχρι την τελευταία σελίδα διχασμένη ανάμεσα στη νεωτερικότητα (τον πόθο για αυτονομία) και στην παράδοση (την παλινδρόμηση στις εγνωσμένες δεσμεύσεις). Η Μάγκντα από την άλλη πλευρά μεγαλώνει σε μια παγκόσμια κοινωνία όπου η πολιτική και η διοικητική κυριαρχία του γυναικείου φύλου δεν είναι σε θέση να εγγυηθεί την ελευθερία της συνείδησης, και όπου οι άνδρες έχουν απλώς υποκαταστήσει τις γυναίκες στον πανάρχαιο υποδουλωμένο ρόλο τους. Και πώς ακριβώς θα έρθει η ώρα της ολοκλήρωσης και του θριάμβου της Μάγκντα; Μα, μέσα από μια σκηνή ομαδικού βιασμού (η καλύτερη σκηνή και το πιο συμπυκνωμένο σημείο του βιβλίου), όπου η γυναίκα από θύμα της βίας και αντικείμενο εξευτελισμού θα μεταστοιχειωθεί σε τρυφερή μητέρα και αναντικατάστατη τροφό όλων των ανδρών, αποκτώντας τα χαρακτηριστικά μιας αποκαθαρμένης (πλην κάθε άλλο παρά εξιδανικευμένης) πανανθρώπινης μορφής. Τα δύο επίπεδα δεν συγκλίνουν ακριβώς μεταξύ τους: αποτελούν περισσότερο προβολή του ενός εντός του άλλου – από τη μια το σύγχρονο ρεαλιστικό παρόν, από την άλλη μια ουτοπική επιθυμία του μέλλοντος, μια φαντασιακή (κι ας μην πάρει ποτέ σάρκα και οστά) εκπλήρωση.

Στο πλαίσιο ενός τόσο γερά χτισμένου συνόλου, θεωρώ μάλλον άτυχο το τελευταίο μέρος του μυθιστορήματος. Το δακρύβρεχτα δοσμένο μυστικό της μάνας της Μαρίνας είτε δεν αλλάζει δραματικά τη γενική κατεύθυνση, οπότε θα μπορούσε και να απαλειφθεί, είτε θα λειτουργούσε επωφελέστερα αν διαχεόταν και σκορπιζόταν κάπου μέσα στην πλοκή, δίχως να τραβάει τόσο την προσοχή επάνω του. Μικρό το κακό – και πάντως δεν αλλάζει κατά το παραμικρό το γεγονός πως η Σπυροπούλου έχει γράψει ένα σαφώς πρωτότυπο και προχωρημένο (ιδίως στο μελλοντολογικό του μέρος) μυθιστόρημα.

ΜΑΡΙΑΛΕΝΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Τάισέ με
Εκδόσεις Μεταίχμιο, σελ. 248, τιμή 15,50 ευρώ